

**ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗ ΛΟΓΩ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΤΗΣ ΥΛΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ
(ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ, ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΑΓΩΓΗ, ΜΟΥΣΙΚΗ)
ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2021-2022**

I. Γνωστικό Αντικείμενο: Εικαστικά

Το Πρόγραμμα Σπουδών και ο Οδηγός Εκπαιδευτικού δίνουν τη φιλοσοφία συγγραφής των σχολικών εγχειριδίων. Θα πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι τα Προγράμματα Σπουδών των Εικαστικών είναι «ανοικτού» τύπου χωρίς να είναι δεσμευτικά ως προς τη συνολική και σειραϊκή κάλυψη της διδακτέας ύλης.

Ο παρών οδηγός έχει σχεδιαστεί για να αναπληρώσει τις βασικές ενότητες που δεν έγινε δυνατόν να διδαχθούν κατά το σχ. Έτος 2020-21 και ως εκ τούτου να κατανοηθούν από τα παιδιά, ενώ είναι απαραίτητες για την ομαλή μετάβαση στις πιο απαιτητικές διδακτικές ενότητες που ακολουθούν.

Προτείνεται ο/η εκπαιδευτικός των Εικαστικών να επιλέγει κατά την κρίση της/του τις ενότητες, ή την σειρά τους, να εμβαθύνει περισσότερο ή λιγότερο στην ύλη που θα επιλέξει, ανάλογα με το χρόνο που διαθέτει και τις ιδιαιτερότητες του μαθητικού δυναμικού, αλλά και το συνολικό σχεδιασμό κατά τον ετήσιο προγραμματισμό.

Πρέπει λοιπόν να συμπεριλάβει στον σχεδιασμό του, για το σχολικό έτος 2021-2022, και τα σημαντικά κατά την κρίση του κομβικά σημεία για την κατανόηση που χάθηκαν κατά την διάρκεια της πανδημίας, κάνοντας ανατροφοδοτήσεις από τις έννοιες του προηγούμενου αναπτυξιακού σταδίου.

Σκοπός της διδακτικής των τεχνών στο σχολείο είναι οι μαθητές και οι μαθήτριες να μπορούν να παράγουν τις δικές τους ιδέες, να τις επεξεργάζονται, να συλλαμβάνουν τις διαφορετικές αισθητικές ποιότητες, να ερμηνεύουν το νόημα αυτού που αντιλαμβάνονται και να μιλούν για τις εμπειρίες τους αυτές. Οι ήπιες δεξιότητες (soft skills) που καλλιεργούνται εδώ, αφορούν το αξιακό σύστημα, τις στάσεις και τις αντιλήψεις, την κουλτούρα και τη συγκρότηση της προσωπικότητας του ατόμου. Επομένως συνίσταται η μορφή του μαθήματος να έχει ομαδοσυνεργατική δομή που να υποστηρίζει την προσωπική έκφραση, αλλά και να καλλιεργεί την αποδοχή των ιδιαιτεροτήτων των συμμετεχόντων. Είναι απαραίτητο τα σχολεία, να διαθέτουν αίθουσα όπου θα γίνεται το μάθημα των Εικαστικών.

Το Εργαστήριο των Εικαστικών είναι μία αίθουσα ή κάποιος κοινός χώρος, βορεινού προσανατολισμού και φωτισμού, με εξαερισμό, και νιπτήρα. Εκεί φυλάσσονται οι φάκελοι με τα έργα των μαθητών (Portfolio) και τα βιβλία τους. Επίσης εκεί αποθηκεύονται τα κοινής χρήσης υλικά και εργαλεία, που χρησιμοποιούνται από τους μαθητές/τριες, όπως τα χρώματα, τα πινέλα, τα μολύβια, τα χαρτιά, αλλά και τα υλικά που μαζεύουν τα παιδιά, για τις κατασκευές τους. Απαραίτητος, στο Εργαστήριο των Εικαστικών, είναι ένας υπολογιστής με σύνδεση στο διαδίκτυο και προτζέκτορας ή διαδραστικός πίνακας ή οθόνη όπου θα παρουσιάζουν, ο διδάσκων/ουσα ή οι μαθητές/τριες γνωστά ή σημαντικά έργα τέχνης

Μουσείων ή συλλογών από το Διαδίκτυο, όπως και ντοκιμαντέρ, βίντεο ή ακόμη και ταινίες που μπορούν να υποστηρίξουν το κάθε μάθημα.

Επισημάνσεις

1. Οι διδάσκοντες/ουσες, εάν το επιθυμούν, μπορούν να κάνουν αναδιάταξη της ύλης και να συνδυάσουν διαφορετικές ενότητες από τα εγχειρίδια εικαστικών άλλων τάξεων, αν το κρίνουν απαραίτητο, ανάλογα με τη δυναμική και την ιδιαιτερότητα της κάθε τάξης.
2. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να εμβαθύνει περισσότερο ή λιγότερο σε συγκεκριμένα κεφάλαια των βιβλίων, λαμβάνοντας υπόψη, το ιδιαίτερο ενδιαφέρον τους για συγκεκριμένα θέματα και την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου.
3. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να επιλέξει την ύλη που θα διδάξει, ανάλογα με το σχολικό χρόνο που διαθέτει, (σχολικές γιορτές, εκδηλώσεις, εκπαιδευτικές επισκέψεις, συνεργασία με άλλες ειδικότητες, προτάσεις διαθεματικότητας, κ.ά.).
4. Το βιβλίο των Εικαστικών προτείνει αρκετές δραστηριότητες, οι οποίες όμως, όπως ήδη επισημαίνεται, για να πραγματοποιηθούν, είναι απαραίτητος ο εργαστηριακός χώρος.

Το υπάρχον Πρόγραμμα Σπουδών και ο Οδηγός Εκπαιδευτικού, δίνουν τη φιλοσοφία συγγραφής των σχολικών εγχειριδίων και κατανέμουν τη διδασκαλία των Εικαστικών σε 6 άξονες:

- 1^{ος} άξονας: «Εξοικείωση με απλά υλικά, μέσα και τεχνικές»
- 2^{ος} άξονας: «Απλά μορφικά στοιχεία»
- 3^{ος} άξονας: «Θέμα»
- 4^{ος} άξονας: «Μορφές εικαστικών τεχνών»,
- 5^{ος} άξονας: «Έργα Τέχνης»
- 6^{ος} άξονας: «Εισαγωγή στην καλαισθησία»

Α΄ και Β΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Το βιβλίο των εικαστικών για το μαθητή και τη μαθήτριά της Α΄ & Β΄ Δημοτικού χωρίζεται σε τέσσερις ενότητες: 1. «Μορφές από γραμμές, σχήματα και χρώματα», 2. «Μικρός περίπατος στη φύση», 3. «Και άλλες ιδέες για δημιουργία», 4. «Ταξίδια στον φανταστικό κόσμο των δημιουργών».

Προτείνεται:

- Από την **ενότητα Α** «Μορφές από γραμμές, σχήματα και χρώματα», να διδαχθούν οι υποενότητες: Α1, Α2, Α3, Α5.
- Από την **ενότητα Β** «Μικρός περίπατος στη φύση», να διδαχθούν οι υποενότητες: Β1, Β2, Β3, Β5. **Να δοθεί έμφαση στην ενότητα Β5** «Μικρός περίπατος στη φύση». Η τέχνη της γης και με χώμα, νερό, πέτρες, και ξύλα...

- Από την **Ενότητα Γ** «Και άλλες ιδέες για δημιουργία», προτείνεται να διδαχθούν οι υποενότητες: Γ2, Γ4, Γ5 .
- **Να δοθεί έμφαση** στην **ενότητα Γ2**. Μικρά γλυπτά, χέρια γεμάτα πηλό, μικρά πήλινα γλυπτά.
- Από την **ενότητα Δ** «Ταξίδια στο φανταστικό κόσμο των δημιουργών», να διδαχθούν οι υποενότητες: Δ1, Δ4, Δ5,
- **Προτείνεται** οι μαθητές και οι μαθήτριες να έρθουν σε επαφή με το έργο του καλλιτέχνη Π. Κλέε μέσω συνοπτικών ολιγόλεπτων προβολών έργων του στην αρχή του διδακτικού κύκλου Δ.
- **Προτείνονται** σαν ανατροφοδοτική επανάληψη στην Β΄ τάξη: Α1-Παντού γραμμές, Α3-Η γέφυρα του ουράνιου τόξου, Α5-Χρωματογράμματα, Β1-Με το πινέλο και τα χρώματα της φύσης.

Γ΄ και Δ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Το βιβλίο των Εικαστικών για το μαθητή και τη μαθήτρια της Γ΄ και Δ΄ Δημοτικού αποτελείται από τέσσερις άξονες - ενότητες που είναι οι εξής:

Ενότητα Α. «**Μορφικά Στοιχεία**» με 6 υποενότητες,

Ενότητα Β: «**Από τη φύση και το Περιβάλλον του ανθρώπου**» με 6 υποενότητες,

Ενότητα Γ. «**Τέχνη και Τεχνικές**» με 3 υποενότητες,

Ενότητα Δ: «**Δημιουργίες και δημιουργοί χθες και σήμερα**» με 7 υποενότητες.

Προτείνεται:

Από την **Ενότητα Α** να διδαχθούν οι υποενότητες Α1, Α4, Α5, Α6 με έμφαση στο Α4 αλλά και την Γ1 από το βιβλίο των Α&Β Δημοτικού,

Από την **Ενότητα Β** να διδαχθούν οι Β1, Β2, Β3, Β5.

Από την **Ενότητα Γ** να διδαχθούν η Γ2, Γ3.

Από την **Ενότητα Δ** να διδαχθούν οι Δ1, Δ2, Δ3 και Δ7. Να δοθεί έμφαση στο Δ1 «Η αγγειοπλαστική στην αρχαία Ελλάδα»

- **Προτείνεται** η μεταφορά ενοτήτων και σε άλλες τάξεις, έτσι ώστε να ενισχυθεί η επιδιωκόμενη διαθεματικότητα, όπως η ενότητα Δ2 προτείνεται να διδαχθεί και στην Ε΄ & ΣΤ Δημοτικού. Επίσης η ενότητα Γ. από το βιβλίο της Ε & ΣΤ΄, «Εικαστικά Επαγγέλματα» ειδικότερα οι: Γ2. Κόμικς – εικονογράφος, Γ3. Γράμματα, Γ5. Φωτογραφία – Φωτογράφος.
- **Προτείνεται** οι μαθητές/τριες να γνωρίσουν το έργο του Henry Matisse, της αφαιρετικής περιόδου του Γ. Μόραλη, παράλληλα με το κίνημα των καλλιτεχνών του κινήματος Bay Area Figurative Movement δηλαδή των R.Diebenkorn, David Park & Wayne Thiebaud που θα βρεθούν στο Διαδίκτυο από τον εκπαιδευτικό και έτσι να δημιουργήσουν δικά τους ανάλογης οπτικής έργα .
- **Προτείνεται** για επανάληψη και ανατροφοδότηση στην Δ΄ τάξη: η Ενότητα Α6.

Ε΄ και ΣΤ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Το βιβλίο των Εικαστικών για τον μαθητή της Ε' και Στ' Δημοτικού αποτελείται από πέντε άξονες – ενότητες : Α. «**Απλά υλικά και μορφικά στοιχεία**»,(Α1. Χρώμα, Α2. Χαρτιά – Χαρτόνια – Ξύλα, Α3. Ψηφίδες – Ψηφιδωτά, Α4. Σύρμα.Α5 Πηλός, Α.6. Σύνθεση). Β. «**Ο κόσμος μας**» (Β1. Ψάρια, -Β2. Έντομα,-Β3 Περιβάλλον), Γ. «**Εικαστικά Επαγγέλματα**» (Γ1.Γελοιογραφία,Γ2. Κόμικς – εικονογράφος , Γ3. Γράμματα – Σχεδιαστής, Γ4. Μακέτα – Αρχιτέκτονας – Μακετίστας, Γ5. Φωτογραφία – Φωτογράφος).

Δ. «**Ιστορία της Τέχνης**», Δ1. Ρεαλισμός, Δ2. Ιμπρεσιονισμός, Δ3. Εξπρεσιονισμός, Δ4. Αφαίρεση, Δ5. Ποπ Αρτ, Δ6. Μουσείο,

Προτείνεται:

- η **ενότητα Α** και **Β** να χρησιμοποιηθούν συμπεριληπτικά, κατά την κρίση του εκπαιδευτικού με επικουρική εμβόλιμη χρήση του άξονα **Δ**.
- Από την **ενότητα Α** να διδαχθούν οι Α1, Α2, Α3, Α5. Α6,
- **ενότητα Β** «Ο κόσμος μας», προτείνεται να διδαχθούν οι Β1,Β2,και Β3.
- Από την **ενότητα Γ** να διδαχθούν οι Γ1, Γ2,Γ3, Γ4, Γ5, χωρίς να αγνοείται ο άξονας Δ σε ότι αφορά τα εφαρμοσμένα αντικείμενα.

Προτείνεται: οι μαθητές/τριες να γνωρίσουν το εικονογραφικό έργο του Κωνσταντίνου Γραμματόπουλου στο γνωστό Αλφαβητάριο με την Λόλα και τον Μίμη, να εμπνευστούν από το έργο του καλλιτέχνη και να δημιουργήσουν δικές τους εικόνες για κείμενα.

- οι μαθητές/τριες να γνωρίσουν το έργο του του Γ. Μόραλη, ειδικά αυτό της αφαιρετικής του περιόδου, παράλληλα με το κίνημα των καλλιτεχνών του κινήματος Bay Area Figurative Movement, δηλαδή των R.Diebencorn, David Park & Wayne Thiebaud, που θα βρεθούν στο Διαδίκτυο από τον εκπαιδευτικό και να δημιουργήσουν δικά τους , ανάλογης οπτικής & αισθητικής αντίληψης έργα.
- ο **Άξονας Δ**, να χρησιμοποιείται επικουρικά, σε όλες τις τάξεις του Δημοτικού, αφού είναι μία γραμμική αναφορά σε σημαντικά καλλιτεχνικά κινήματα, ωστόσο ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να εμβαθύνει στην εποχή, τις ανάγκες της, αλλά και την αισθητική της-
- Η **ενότητα Δ1, Δ2, Δ3, Δ4**, μπορεί να συνδυαστεί με την Α' ενότητα της Α' και Β' Δημοτικού και με την Α' ενότητα της Γ' και Δ' Δημοτικού.

Προτείνεται για το σχολικό έτος 2021–2022:

- Να δοθεί βαρύτητα στις ενότητες που αφορούν τα μορφοπλαστικά στοιχεία όλων των μορφών των εικαστικών τεχνών που περιγράφονται στο βιβλίο και τους πειραματισμούς πάνω σε αυτά.
- Να γνωρίσουν στοιχεία του ελεύθερου σχεδίου, τις τονικές διαβαθμίσεις, την γραφή, τις υφές
- Να επιδιωχθεί ώστε τα παιδιά: να εκφραστούν μέσα από τις μορφές των εικαστικών τεχνών
- και να κατασκευάσουν μέσα από αυτές τον ιδεατό τους κόσμο, σύμφωνα με τη δική τους αντίληψη, δυνατότητα και προτίμηση, έτσι ώστε να αποκτήσουν και να μπορούν

να υποστηρίξουν, προσωπικό εικαστικό ύφος, και να καλλιεργήσουν αξίες, στάσεις και αντιλήψεις για την ζωή.

II. Γνωστικό Αντικείμενο: Θεατρική Αγωγή

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ: Το πρόγραμμα της Θεατρικής Αγωγής με τις προτεινόμενες δραστηριότητες ισχύει και μπορεί να εφαρμοσθεί, εφόσον αρθούν τα μέτρα τα πανδημίας. Η έμφαση θα πρέπει να δοθεί στον ψυχοκινητικό τομέα με αισθητηριακές, σωματικές και φωνητικές ασκήσεις - παιχνίδια και ενίσχυση του ομαδικοσυνεργατικού πλαισίου που στερήθηκαν οι μαθητές όλο το προηγούμενο διάστημα της έξαρσης της πανδημίας Covid-19.

ΜΑΘΗΜΑ/ΤΑΞΗ: Θεατρική Αγωγή Α' - Β' & Γ' - Δ' Δημοτικού

- Για Α' - Β' Δημοτικού, το ΕΠΙΠΕΔΟ 1: ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ
- Για Γ' - Δ' Δημοτικού, ΕΠΙΠΕΔΟ 2: ΜΥΗΣΗ ΣΤΟΥΣ ΚΩΔΙΚΕΣ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ.

Ο/η εκπαιδευτικός αξιολογεί την ομάδα και την κατευθύνει ανάλογα με τις δυνατότητές της και τις υπάρχουσες συνθήκες.

α. Σημαντικές Επισημάνσεις

Ένα παιδί έξι χρόνων αρχίζει να αντιλαμβάνεται το χώρο και τοποθετεί τον εαυτό του σε σχέση με αυτά που το περιβάλλουν. Η συνείδηση και η γνώση για την πραγματικότητα θα διευρυνθούν με τη βοήθεια της ομάδας. Η ομάδα παραμένει στο θέατρο το πιο ρεαλιστικό και αιτιολογημένο σκαλοπάτι πρόσβασης στη δημιουργία: είναι σχεδόν ο αποκλειστικός τρόπος για να προσεγγίσουμε την τέχνη του θεάτρου, καθώς κανείς δεν μπορεί να την βιώσει ατομικά. Όταν τα παιδιά με την βοήθεια του εμπυχωτή συνειδητοποιήσουν την ελευθερία στην πρόσβαση του λόγου, δημιουργούν εικόνες και λέξεις. Με αυτό τον τρόπο δημιουργούν ιστορίες, χαρακτήρες φθάνοντας έτσι στην δραματοποίηση. Οι παρεμβάσεις που προτείνουμε συνεπώς στο Πρόγραμμα Σπουδών για τις συγκεκριμένες τάξεις είναι περισσότερο στα ομαδικά παιχνίδια και στη δραματοποίηση. Τα στοιχεία αυτά είναι κυρίως στοιχεία οργανωτικότητας και σαφήνειας που απευθύνονται κυρίως σε εκπαιδευτικούς που δεν έχουν την εξειδίκευση του θεάτρου.

Η προσέγγιση του θεάτρου από τα παιδιά απαιτεί να αναγνωριστεί το εκφραστικό σώμα ως έχει και να ενισχυθούν τα προτερήματά του. Η επεξεργασία της ανάληψης του λόγου να περνά από τη χειρονομία, την κραυγή, την κατοχή του χώρου, την επιλογή χρώματος ή ρυθμού. Να γεννώνται οι ιστορίες που δημιούργησαν οι μαθητές και τα πρόσωπά τους από ένα κοστούμι, μία μαριονέτα ή ένα τενεκεδάκι που μεταμορφώνεται σε τηλέφωνο. Η διαδικασία του θεάτρου προϋποθέτει πως τα παιδιά έχουν πρόσβαση στη δράση. Με αυτόν τον όρο μόνο θα αντλήσουν και θα εξωτερικεύσουν εικόνες που έχουν από τους άλλους και από τον κόσμο γενικότερα. Ο ρόλος του εμπυχωτή – δασκάλου είναι ακριβώς να βοηθήσει να εκδηλωθούν, να προσαρτηθούν και να δουλευτούν με βιωματικό τρόπο, ώστε οι μαθητές να μηθούν στους κώδικες του θεάτρου.

Προτεινόμενες δραστηριότητες για Α΄ - Β΄ Δημοτικού

1. Κατανόηση και η χρησιμότητα της γλώσσας του σώματος
 - παιχνίδια γνωριμίας, παιχνίδια εξοικείωσης,
 - ασκήσεις με το σώμα **(4 ώρες)**
2. Δουλεύω ατομικά και ομαδικά
 - η χρησιμότητα μιας συλλογικής δουλειάς
 - η εμπιστοσύνη μέσα στην ομάδα
 - η φαντασία στην ομάδα
 - παρατηρώ τους άλλους **(4 ώρες)**
3. Η έννοια του χώρου και του χρόνου
 - ασκήσεις στο χώρο, η αντίληψη του χώρου
 - ασκήσεις για το χρόνο, ο θεατρικός χρόνος **(4 ώρες)**
4. Αγωγή του λόγου
 - άρθρωση, στίξη, αναπνοή **(4 ώρες)**

***προτείνεται η συνεργασία με την ομάδα μουσικής**
5. Αυτοσχεδιασμός
 - κινητικοί αυτοσχεδιασμοί
 - σκηνικοί αυτοσχεδιασμοί
 - λεκτικοί αυτοσχεδιασμοί
 - αυτοσχεδιασμοί για τη γνωριμία με πρόσωπα των παραμυθιών **(8 ώρες)**
6. Παντομίμα
 - δράση χωρίς λόγο **(8 ώρες)**
7. Από το παιχνίδι στο...''παίζω θέατρο''
 - αφήγηση παραμυθιού
 - δραματοποίηση παραμυθιού, ποιήματος, μύθου, ιστορίας **(8 ώρες)**

Προτεινόμενες δραστηριότητες για Γ΄ - Δ΄ Δημοτικού

(Προτείνουμε αν ο/η εκπαιδευτικός κρίνει απαραίτητο για το «δέσιμο» της ομάδας, στην αρχή της σχολικής χρονιάς, να χρησιμοποιηθούν και δραστηριότητες από τις παραπάνω ενότητες)

Δραματοποίηση σύγχρονου παραμυθιού

- Διαβάζουμε το παραμύθι
- Επιλέγουμε με την ομάδα τις βασικές σκηνές
- Μοιράζουμε ρόλους
- «σκηνοθετούμε» με την ομάδα την κάθε σκηνή ή αφήνουμε τα παιδιά μόνα τους να παίξουν το παραμύθι.

Δραματοποίηση ποιήματος

- Διαβάζουμε το ποίημα με διάφορους τρόπους. π.χ. ο καθένας/η καθεμία διαβάζει μια στροφή/ ένας διαβάζει κι ο άλλος παρεμβάλλει μία φράση του ποιήματος/ μία λέξη / μία στροφή κ.λπ.
- Χωριζόμαστε σε ομάδες

- Η κάθε ομάδα αναλαμβάνει να δραματοποιήσει μία στροφή του ποιήματος με τη βοήθεια του εμπυχωτή και των υπόλοιπων ομάδων.
 - Η κάθε ομάδα παρουσιάζει τη δουλειά της.
8. Θεατρικό Παιχνίδι
- Οι τέσσερις φάσεις του θεατρικού παιχνιδιού **(8 ώρες)**
 -

Α' φάση: της «απελευθέρωσης». Είναι η φάση ευαισθητοποίησης και συγκρότησης της ομάδας. Όλες οι δραστηριότητες που έχουν σχέση με κάποια μορφή παιχνιδιού απελευθερώνουν.

Β' φάση: Φάση της αναπαραγωγής. Σ' αυτή τη φάση τα παιδιά σύμφωνα με τα ερεθίσματα της α' φάσης δημιουργούν την ιστορία, το μύθο.

Γ' φάση: Τα παιδιά μοιράζουν ρόλους και παίζουν την ιστορία που δημιούργησαν.

Δ' φάση: Είναι η φάση της συζήτησης. Τα παιδιά με τον εμπυχωτή συζητούν τις εμπειρίες τους, κάνουν τις παρατηρήσεις τους και αν η ομάδα κρίνει σκόπιμο ξαναπαίζουν την ιστορία με τις διορθώσεις και τις παρατηρήσεις που συζητήθηκαν.

Ενδεικτική δράση

Α' φάση: μουσικός αυτοσχεδιασμός: Δημιουργούνται δύο ομάδες με αντίθετα χρώματα (π.χ. άσπρο – μαύρο ή κόκκινο – πράσινο κ.τ.λ.). Εξηγούμε στα παιδιά ότι στην κάθε ομάδα αντιστοιχεί ένας μουσικός ρυθμός. Οι δύο ομάδες είναι σκορπισμένες στο χώρο ανάμεσα στα υφάσματα. Μόλις ακουστεί η μουσική που αντιστοιχεί στην κόκκινη ομάδα για παράδειγμα, τα παιδιά αυτής της ομάδας παίρνουν τα αντίστοιχα πανιά και ανάλογα με τη μουσική χορεύουν και χρησιμοποιούν τα πανιά όπως τους αρέσει: π.χ. τυλίγουν τα πανιά γύρω από το σώμα τους, ή δένουν τα πανιά στο κεφάλι τους ή ό,τι άλλο σκεφτούν.

Β' φάση: Κάθε παιδί της ομάδας Α στέκεται απέναντι σ' ένα παιδί της ομάδας Β με ένα κομμάτι ύφασμα της επιλογής του. Δημιουργούν λοιπόν ένα διάλογο χρησιμοποιώντας το ύφασμα τους και το σώμα τους. Ξεκινάει λοιπόν η ομάδα Α και "λέει" κάτι στην ομάδα Β. Στη συνέχεια η ομάδα Β "απαντά" στην ομάδα Α.

Δημιουργείται έτσι μία ιστορία από τα παιδιά.

Γ' φάση: Τα παιδιά παίζουν την ιστορία που δημιούργησαν εμπλουτίζοντάς την και με άλλα στοιχεία που προκύπτουν κατά τη δράση.

Δ' φάση: Συζήτηση – εντυπώσεις. Ξανά παίξιμο της ιστορίας, αν η ομάδα το επιθυμεί.

9. Η επιλογή του κειμένου
- το παιχνίδι των ρόλων
 - η προσέγγιση του κειμένου **(8 ώρες)**
10. Μάσκες

- κατασκευή μάσκας
- ο ρόλος της μάσκας
- το παιχνίδι με τη μάσκα

*** προτείνεται η συνεργασία με την ομάδα των εικαστικών**

- Κουκλοθέατρο
- κατασκευή κούκλας από άχρηστο υλικό
- εμψύχωση κούκλας **(8 ώρες)**

*** προτείνεται η συνεργασία με την ομάδα εικαστικών και μουσικής**

11. - Μαριονέττες

- κατασκευή μαριονέτας
- Θέατρο με σκιές
- Θέατρο σκιών – Καραγκιόζης
- κατασκευή φιγούρας θεάτρου σκιών **(8 ώρες)**

*** προτείνεται η συνεργασία με την ομάδα των εικαστικών**

12. Θεατρική παράσταση

- με αφορμή ένα θεατρικό παιχνίδι
- με αφορμή τη δραματοποίηση ενός παραμυθιού, μύθου, ποιήματος κ.λπ.

*** Για τη δημιουργία θεατρικής παράστασης προτείνεται η συνεργασία με την ομάδα των εικαστικών για την κατασκευή των σκηνικών και με την ομάδα της μουσικής για τη μουσική επένδυση της παράστασης**

Σημείωση: Οι ώρες που προτείνονται ανά ενότητα δεν είναι δεσμευτικές και ο εκπαιδευτικός θα κρίνει ανάλογα με τις δυνατότητες της ομάδας πόσο χρόνο θα αφιερώσει.

ΣΧΟΛΙΟ

Προτείνεται η συνεργασία με την ομάδα εικαστικών και μουσικής, είτε ως παράλληλη δράση είτε με τη μορφή συνεργασίας μαθητών και εκπαιδευτικών ειδικοτήτων με στόχο μία κοινή δράση π.χ. μουσικοθεατρικό δρώμενο.

III. Γνωστικό Αντικείμενο: Μουσική

(Τάξεις Α' έως Στ' Δημοτικού)

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Στο πλαίσιο της διδασκαλίας του μαθήματος της Μουσικής είναι επιθυμητό να χρησιμοποιείται σε όσο το δυνατόν περισσότερες διδακτικές ενότητες ακουστικό υλικό μέσω cd player, και, ως εκ τούτου, να εξοικονομείται ο απαραίτητος χρόνος ώστε οι μαθητές (α) να ασκούνται στην ενεργητική και προσεκτική ακρόαση μέσα στην τάξη και (β) δεύτερον, να αποκτούν ουσιαστική σχέση με τη μουσική, αφού αυτή, ως τέχνη, αφορά, πρωτίστως, την ακοή. Παράλληλα επιχειρείται, στο μέτρο του δυνατού, η αναφορά και η συσχέτιση κάποιων εννοιών με αντίστοιχες ενότητες ή, τουλάχιστον, με θέματα που πραγματεύεται το μάθημα των Καλλιτεχνικών και της Θεατρολογίας.

Λαμβάνεται μέριμνα ώστε οι δραστηριότητες που εισηγείται και συντονίζει ο διδάσκων να είναι διαβαθμισμένης δυσκολίας, ώστε να μπορούν να συμμετέχουν σε αυτές όλοι οι μαθητές - ακόμα και όσοι έχουν μαθησιακές δυσκολίες.

Α' τάξη Δημοτικού

Προτείνεται η εξαίρεση των παρακάτω κεφαλαίων:

Κεφάλαια: 10, 11, 14, 20, 22 και 24.

Β' τάξη Δημοτικού

προτείνεται η εξαίρεση των παρακάτω κεφαλαίων:

Κεφάλαια: 7, 8, 12, 13, 16, 17, 19, 21, 22 και 23.

Γ' & Δ' τάξεις Δημοτικού

Προτείνεται η εξαίρεση των παρακάτω κεφαλαίων:

Κεφάλαια: 9, 10, 12, 14, 16, 20, 23 και 25.

Ε' τάξη Δημοτικού

Προτείνεται η εξαίρεση των παρακάτω κεφαλαίων:

Κεφάλαια: 7, 12, 16, 17, 18, 24 και 25.

Στ' τάξη Δημοτικού

Προτείνεται η εξαίρεση των παρακάτω κεφαλαίων:

Κεφάλαια: 1, 4, 12, 15, 16, 17, 19, 24 και 25.

Από τις «Δραστηριότητες» που περιέχονται στα *Τετράδια Εργασιών* των αντίστοιχων τάξεων, υλοποιούνται κατ' αντιστοιχία μόνο όσες αναφέρονται στα κεφάλαια της διδακτέας ύλης.

Επισημαίνεται πως οι προτεινόμενες οδηγίες είναι προαιρετικές.